

سُورَةُ الرَّسُلِ

77. സുരത്തുൽ മുൻസിലാത്ത

മക്കയിൽ അവതരിച്ചത് - വചനങ്ങൾ 50 - വിഭാഗം (റൂക്കുള്ള) 2

പരമകാരുണിക്കും, കരുണാനി
യിയുമായ അല്ലാഹുവിഞ്ഞ നാമ
തിൽ.

(1) പതിവായി [തുടർച്ചയായി]
അയക്കപ്പെടുന്നവ തന്നയാണ (സ
ത്യം)!

(2) അങ്ങനെ, (ഉക്കോടെയു
ള്ള) ഒരു അടിച്ചുവിശൽ വിശുദ്ധവ
തന്നയാണ (സത്യം)!

(3) പരതിവ്യാഹിപ്പിക്കുന
വയും തന്നയാണ (സത്യം)!

(4) എനിക്ക് വേർത്തിരിച്ചു വിവേ
ചനം ചെയ്യുന്നവ തന്നയാണ (സ
ത്യം)!

(5) അങ്ങനെ, സന്ദേശം (അ
മവാ ഉപദേശം) ഇടുകൊടുക്കുന്നവ
യാണ (സത്യം)!-

(6) അതായത്, ഒഴികഴിവ്,
അല്ലകിൽ മുന്നറിയിപ്പ് (ഈ
ടുകൊടുക്കുന്നവ)

(7) നിശ്ചയമായും നിങ്ങളോട്
വാർദ്ധനം (അമവാ താക്കീത്)
ചെയ്യപ്പെടുന്നത് സംഖ്യിക്കുന്നതുതു
നന്നയാകുന്നു.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْمُرْسَلَاتِ عَرْفًا

فَالْعَصِيفَاتِ عَصْفَا

وَالنَّشِيرَاتِ نَشَرَا

فَالْفَرِقَاتِ فَرَقَا

فَالْمُلْقِيَاتِ ذِكْرًا

عُذْرًا أَوْ نُذْرًا

إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَوْقُعًّ

﴿۱﴾ اَيَّاهُمْ سَنَدُوْفَ وَالْمُرْسَلَتِ ﴿۲﴾ (വിടയകപ്പെട്ടവ) തന്നെയാണ് പതിവായി, തുടർച്ചയായി, നമ്മയായി ﴿۳﴾ فَالْعَصِيفَتِ ﴿۴﴾ اَهْنَيْتِ (അങ്ങനെ) അടിച്ചുവീശുന്നവയാണ് ഒരു അടിച്ചുവീശൽ (ഉറക്കോട്ട) ﴿۵﴾ عَصْفَ اَرْبَعَةٍ وَالْتَّشِيرَتِ ﴿۶﴾ پരത്തുന്ന (വ്യാപിപ്പിക്കുന്ന- വിതരണം ചെയ്യുന്ന)വയും തന്നെയാണ് ഷ്രീ ഒരു പരത്തൽ, വ്യാപിപ്പിക്കൽ ﴿۷﴾ فَالْفَرِيقَتِ ﴿۸﴾ اَهْنَيْتِ (അങ്ങനെ) വിവേചനം (വ്യത്യാസം) ചെയ്യുന്നവതന്നെയാണ് ഒരു വിവേചനം, വ്യത്യാസം ﴿۹﴾ فَالْمُلْقِيَتِ ﴿۱۰﴾ اَهْنَيْتِ (അങ്ങനെ) ഇടുകൊടുക്കുന്നവ തന്നെയാണ് ക്രീഡ് സന്ദേശം, ഉപദേശം, സ്ഥാനം, പ്രസ്താവന ﴿۱۱﴾ رَضْدٌ അതായത് ഒഴികഴിവ്, ഒഴികഴിവിനായി ര്പ്പോർട്ട് അല്ലെങ്കിൽ മുന്നാറിയിപ്പ്, താക്കീതിനായി ﴿۱۲﴾ اِنَّمَا تُوعَدُونَ നിങ്ങൾ താക്കീത് (വാർദ്ധത്തം) ചെയ്യപ്പെടുന്നത് ലോക്കുന്ന (ഉണ്ടാകുന്ന)തുതനെ

സൃഷ്ടി സ്വാഹമാത്രം, സുരി: ഭാരിയാത്ര ഏന്നിവയിൽ കണ്ടതുപോലെ യുള്ള ചില സത്യവാചകങ്ങളാണ് ആദ്യത്തെ അഞ്ച് വചനങ്ങളിൽ കാണുന്നത്. ഓരോന്നിലും പറയപ്പെട്ടിട്ടുള്ള വിശേഷങ്ങളാൽ വിശേഷിപ്പിക്കപ്പെട്ട വസ്തു-അമ്ബുഡ് അവകാശം വിവക്ഷിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്- ഏതാണ്ടെന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നതിനില്ല. അതിനാൽ ഇവിടെ വ്യാവ്യാതാക്കൾക്ക് പല വ്യത്യസ്താലിപ്രായങ്ങളും കാണാം.

- (1) അഞ്ച് വചനങ്ങളിലും മലക്കുകളാണ് ഉദ്ദേശ്യമെന്നും
- (2) എല്ലാം കാറ്റിനെ ഉദ്ദേശിച്ചാണെന്നും
- (3) എല്ലാം നബിമാരെ ഉദ്ദേശിച്ചാണെന്നും
- (4) എല്ലാം കൃർജ്ജൻ വചനങ്ങളെ ഉദ്ദേശിച്ചാണെന്നും
- (5) മലക്കുകൾ, പ്രവാചകന്മാർ, സർവ്വത്തരായ പണ്ഡിതന്മാർ മുതലായവരെ ഉദ്ദേശിച്ചാണെന്നും
- (6) ആദ്യത്തെ മുന്ന് വചനങ്ങളും കാറ്റിനെ ഉദ്ദേശിച്ചും, പിന്നീടുള്ള രണ്ടും മലക്കുകളെ ഉദ്ദേശിച്ചുമാണെന്നും
- (7) അവസാനത്തെത്തമാത്രം മലക്കുകളെ ഉദ്ദേശിച്ചും, ബാക്കി കാറ്റിനെയോ മറ്റൊ ഉദ്ദേശിച്ചുമാണെന്നും അഭിപ്രായങ്ങൾ കാണാം. അല്ലെങ്കു പ്രസ്താവിച്ച വാക്കുകളുടെ അർത്ഥവ്യാപ്തിയിൽ ഉൾപ്പെടുന്ന തരത്തിൽ ഓരോ അഭിപ്രായക്കാരും അവരുടെ അഭിപ്രായത്തിന് വിശദീകരണവും നൽകിയിരിക്കുന്നു.

എന്നാൽ, മുൻഗാമികളായ മിക്ക മഹാസ്മാരും സ്വീകരിച്ചുവരുന്നതും, സഹാബികളിൽനിന്നും താബിളുകളിൽനിന്നും പ്രമാണിക്കപ്പെടുന്നതും ഇവയിൽ രണ്ട് അഭിപ്രായങ്ങളാകുന്നു. അതായത് എല്ലാറിലും ഉദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത് മലകുകളാണെന്നും, ആദ്യത്തെ മുന്നിലും കാറ്റും, ഒടുവിലത്തെ രണ്ടിലും മലകുകളുമാണെന്നും, ഈ രണ്ട് അഭിപ്രായങ്ങളിൽ രണ്ടാമത്തെതാൻ കൂടുതൽ സ്വീകാര്യമായിത്തോന്നുന്നത്. കാരണം ഇംഗ്ലൂകമീർ (റ) മുതലായവർ ചുണ്ടി കാട്ടിയതുപോലെ- ആദ്യത്തെ മുന്ന് വചനങ്ങളിൽ പ്രസ്താവിക്കപ്പെട്ട ഗുണങ്ങൾ കാറ്റിരെഴ്ചു ഗുണങ്ങളായി വേരെ കുറർന്നും വാക്കുങ്ങളിൽ പ്രസ്താവിക്കപ്പെട്ടു കാണാം. അവസാനത്തെ വചനങ്ങളിൽ ഉദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത് മലകുകളാണെന്ന് ഇംഗ്ലൂമസ്റ്റും, ഇംഗ്ലൂഅബ്യാസ്, മസ്റ്റും, മുജാഹിദ്, കൃതാദഃ, റബീൽ, സുദീ, മഹരീ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) (رضي الله عنه) എന്നിവരിൽനിന്ന് റിവായത്തുകൾ വനിട്ടുമുണ്ട്. മാത്രമല്ല, 5 ഉം 6 ഉം വചനങ്ങളിൽ പ്രസ്താവിക്കപ്പെട്ട വിശേഷത കാറ്റിരെഴ്ചു തായി വ്യാവ്യാനിക്കുവാൻ കുറച്ച് സാഹസപ്പേഡേണ്ടതുമുണ്ട്. **اَللّٰهُ اَكْبَرُ**

അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹമാകുന്ന മിച്ചയക്കുറിച്ച് സന്തോഷവാർത്ത അറിയിക്കുന്ന വിധത്തിൽ അവൻ കാറ്റിനെ അയക്കുന്നു; അങ്ങനെ, അവ കനത്ത മേഖലങ്ങളെ വഹിച്ചുകൊണ്ടുപോകുന്നു; എനിക്ക് നിർജീവമായിക്കിടക്കുന്ന നാട്ടിനു മഴ നന്നക്കുന്നു; അതുമുലം എല്ലാ മലവർഗങ്ങളും ഉൽപാദിപ്പിക്കുന്നു എന്നാക്കുന്ന സുരി: അഅംറാഫ്, 57 തു കാണാം. ഏതാണ് ഇതേ പ്രകാരത്തിലുള്ള വിശേഷങ്ങൾ കാറ്റിനെക്കുറിച്ച് വേരെ സ്ഥലങ്ങളിലും പറഞ്ഞു കാണാവുന്ന താൻ. ഏരൊക്കുറെ ഈ ആശയം തന്നെയാണ് ഇവിടെയും കാറ്റുകളെക്കുറിച്ച് പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്. 4 ഉം 5 ഉം വചനങ്ങളുടെ സാരം ഇപ്രകാരം പറയാം: സത്യാ സത്യങ്ങൾക്കും, ന്യായാന്വയങ്ങൾക്കുമിടയിൽ വിവേചനം എത്തിച്ചുകൊടുക്കുന്ന മലകുകളെക്കാണ് അവയിൽ അല്ലാഹു സത്യം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. കാറ്റിരെഴ്ചുയും, മലകുകളുടെയും പേരിൽ ശപമം ചെയ്തതിൽ അന്തർഭവിച്ച ഒരു തത്ത്വം ഇതാണ്: കാറ്റുകൾ മനുഷ്യരെഴ്ചുപരിക്കുവും, ശാരീരികവുമായ ജീവിതത്തിനും അഭിവൃദ്ധിക്കും ആവശ്യമാകുന്നു. എന്നാൽ കാറ്റിരെഴ്ചുപ്രവർത്തനവും ചലനങ്ങളും മനുഷ്യന് കാണിക്കാൻ കഴിയാത്തതാണ്. അതുപോലെ, മനുഷ്യരെഴ്ചുപാരതിക വും, ആത്മീയവുമായ ജീവിതത്തിനും അഭിവൃദ്ധിക്കും ആവശ്യമായ ഒരു മഴ-ഭേദവിക സന്ദേശങ്ങളാകുന്നു മഴ-യും, അതുകൊണ്ടുവരുന്ന അദ്യശ്രൂ സുഷ്ടികളായ മലകുകളും നിലവിലുണ്ട്. ഈ രണ്ടും അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങളിൽ പെട്ടതാണ്തോന്നും.

വഹ്യിരെഴ്ചു വാഹകനായ മലകൾ ജിബ്രീൽ (അ) ആണെന്നിരിക്കു, ഇവിടെ മലകുകളെപ്പറ്റി ബഹുവചനരൂപത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചതുകൊണ്ട് ആശയക്കുഴപ്പത്തിനുകാശമില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ സന്ദേശങ്ങൾ ഭൂമിയിലേക്ക് എത്തിക്കുന്നതിൽ വേരെ മലകുകൾക്കും പങ്കുണ്ടെന്ന് കുറർന്നിൽനിന്നുതനെ വ്യക്തമായിട്ടുള്ള താകുന്നു. പല മഹാസ്മാരും പറയുന്നതുപോലെ, ജിബ്രീൽ (അ) അവരുടെ

യെല്ലാം തലവനായിരിക്കാം. ഇബ്രാഹീം നബി (അ)ക്ക് സന്ദേശവാർത്തയും, ലൂത് നബി (അ)യുടെ ജനതക്ക് ശിക്ഷവരാൻപോകുന്നുവെന്ന മുന്നറിയിപ്പും കൊണ്ടുവന്ന മലക്കുകൾ ഓനിലാധികം പേരുണ്ടായിരുന്നുവെല്ലോ. വഹ്യിന്റെ സംരക്ഷണാർത്ഥം മുന്നിലും പിന്നിലും അല്ലാഹു രക്ഷാസേനയെ അയക്കുമെന്ന് സൃഷ്ടിനിലും വനിക്കുന്നു.

ദൈവിക സന്ദേശങ്ങളിൽ ശിക്ഷകളെക്കുറിച്ചുള്ള താക്കീതുകളും മുന്നറിയിപ്പുകളും അഞ്ചിത്യിരിക്കുമെല്ലോ. അതുപോലെത്തന്നെ, പരലോകത്തുവെച്ച് തങ്ങൾ കുറുക്കാരല്ലെന്നും, തങ്ങൾക്ക് നേർമ്മാർഗ്ഗം എത്താണെന്ന് അറിവ് കിട്ടിയിരുന്നില്ലെന്നും വാദികവുംനുള്ള അവസരം അതുമുലം അവിശ്വാസികൾക്ക് നഷ്ടപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് അവയെപ്പറ്റി (عَذْرًا أَوْ نَدْرًا) (ഒഴികഴിവ് അല്ലെങ്കിൽ താക്കീത്) എന്ന് പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്.

എനി, അഞ്ച് സത്യവാചകങ്ങളിലും മലക്കുകളാണ് ഉദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത് എന്നുവെക്കുന്നേം ആദ്യത്തെ മുന്ന് വചനങ്ങളുടെ സാരം. ദൈവിക സന്ദേശങ്ങളുമായി തുടരെത്തുടരെ അയക്കപ്പെടുകയും, ഉടനെ അതിവേഗം ആ സന്ദേശങ്ങൾ എത്തിപ്പുകൊടുക്കയും ചെയ്യുന്ന മലക്കുകളെക്കാണ്ക് സത്യം ചെയ്യുന്ന എന്നായിരിക്കും. ഏതായാലും ഈ മഹത്തായ -അർത്ഥഗർമ്മായ- സത്യവാചകങ്ങളെക്കാണ്ക് സത്യംചെയ്തു അല്ലാഹു ഉറപ്പിച്ചു പറയുന്ന വിഷയം എന്നാണ്? അതെത്ര, ഏഴാം വചനത്തിൽ കാണുന്നത്. അതെത്ര, (നിശ്ചയമായും നിങ്ങളോട് വാഗ്ദാനം ചെയ്യപ്പെടുന്ന കാര്യം സംഭവിക്കുന്നതുതന്നെ) എന്ന്! പരലോകം, പുനർജീവിതം, അതുനാൾ രക്ഷാശിക്ഷകൾ ആദിയായവ സംഭവിക്കുവാനിരിക്കുന്നുവെന്ന ഉറപ്പായ വിശ്വാസമാണെല്ലോ എല്ലാ നമ്മുടെയും അടിത്തര. അടുത്ത വചനങ്ങളിൽ ആ ദിവസം സംഭവിക്കുന്നേംശുണ്ടാകുന്ന ശൗരവമേരിയ ചീല പ്രത്യാഖ്യാതങ്ങളെക്കുറിച്ച് പറയുന്നു:-

(8) എന്നാൽ, നക്ഷത്രങ്ങൾ (വെളിച്ച്) തുടച്ചുമായിക്കപ്പെട്ടാൽ!-

فَإِذَا الْنُّجُومُ طُمِسَتْ

(9) ആകാശം (തുറന്ന്) വിടർത്തപ്പെടുകയും ചെയ്താൽ!-

وَإِذَا السَّمَاءُ فُرِجَتْ

(10) മലകൾ (യുളിയായി) പൊടിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്താൽ!-

وَإِذَا الْجِبَالُ نُسْفَتْ

(11) റസുലുകൾക്ക് സമയം നിശ്ചയ യാ കൈ എണ്ണ ടു കയ്യും ചെയ്താൽ!-

وَإِذَا الرُّسُلُ أُقْتَتْ

(12) ഏതൊരു ദിവസതേ കാണ് അവർക്ക് അവധി നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്!?

لَا إِيَّٰ يَوْمٌ أُجْلَتْ

﴿13﴾ (അതെ) തീരുമാനത്തിന്റെ വിവസ്തൈകൾ (തന്നെ)!

﴿14﴾ തീരുമാനത്തിന്റെ വിവസം എന്നാലെന്നാണ് നിനകൾ എന്ന രിയാം?!

﴿15﴾ അന്നത്തെ വിവസം (മഹാ) നാശം; വ്യാജമാക്കുന്നവർക്കായിരിക്കും.

لِيَوْمِ الْفَصْلِ

وَمَا أَدْرَكَ مَا يَوْمُ الْفَصْلِ

وَلِلّٰهِ يَوْمٌ بَيْنَ لِلْمُكَذِّبِينَ

﴿8﴾ فَإِذَا الْنُّجُومُ طُمِسْتُ اവശ്യത്തോൾ ആകുന്നേഡാൾ (ആയാൽ) തുടച്ച് മായിക്കെ (നീക്കെ)പ്പെടുക ﴿9﴾ وَإِذَا الْمَمَاءُ ആകാശം ആയാലും (ആകുന്നേഡാം) വിഭ്രംതി (തുറവിയാക്കെ)പ്പെടുക ﴿10﴾ وَإِذَا الْجِبَالُ മലകൾ ആകുന്നേഡാം (ആയാലും) അത് പൊടിക്കപ്പെടുക, പാറപ്പെടുക ﴿11﴾ وَإِذَا أَرْرُسْلُ ۖ റിസുലുകൾ ആകുകയും ചെയ്താൽ അന്തിമിക്ക അവർക്ക് സമയം നിശ്ചയിക്കപ്പെടുക ﴿12﴾ لَا يَوْمٌ لَا يَوْمٌ ۖ ഏതൊരുവിവസ്തൈക്കാണ് അംഗീക്ക് അവക്ക് (അവർക്ക്) അവധി നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത് ﴿13﴾ بِيَوْمِ لِيَوْمِ ۖ വിവസ്തൈകൾ, വിവസത്തിൽ തീരുമാനത്തിന്റെ, പിരിച്ചുവിടലിന്റെ ﴿14﴾ وَمَا أَدْرَكَ ۖ നിനകൾ അറിവ് നൽകിയതെന്നാണ് (നിനകൾ എന്നതിനാണ്) ﴿15﴾ بِيَوْمِ ۖ വിവസമെന്നാണെന്ന് തീരുമാനത്തിന്റെ (മഹാ) നാശം, കഷ്ടം വ്യാജമാക്കുന്നവർക്കാണ് ലِلْمُكَذِّبِينَ

അന്ത്യനാളിലെ ഗൗരവമേരിയ ചില സംഭവവികാസങ്ങളാണ് ചുണ്ടിക്കാട്ടുന്നത്. ആകാശം, ഭൂമി, പർവ്വതങ്ങൾ, സുര്യൻ, ചന്ദ്രൻ, നക്ഷത്രങ്ങൾ ആദിയായവ യെല്ലാം അന്ന് നിലത്തറ്റി അവതാളത്തിലാകുന്നതാണെന്ന് കുർആനിൽ പല പ്രോഫും പ്രസ്താവിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതാണ്. താഴെവരുന്ന മക്കീസുറിത്തുകളിൽ ഇതു പോലെ വേറെയും പല സംഭവവികാസങ്ങളെക്കുറിച്ച് പ്രസ്താവിക്കുന്നുണ്ട്. കീയാമത്തുനാളിൽ റിസുലുകളെ അല്ലാഹു ഒരുമിച്ചുകൂട്ടി അവരുടെ സമുദ്രായങ്ങൾ അവരുടെ പ്രഭ്രാം സീകരിച്ചതിനെപ്പറ്റി അവരോട് ചോദിക്കുമെന്നും (5 : 112) സമുദ്രായങ്ങളുടെമേൽ സാക്ഷികളായി നബിമാരെകൊണ്ടുവരുമെന്നും (4 : 41) അല്ലാഹു പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ ഓരോ റിസുലിന്റെയും അവരുടെ സമുദ്രായത്തിന്റെയും കാര്യങ്ങൾ തീരുമാനം ചെയ്യുന്നതിലുള്ള അവധി നിർണ്ണയത്തെക്കുറിച്ചാണ് 11 -ാം വചനത്തിൽ സുചിപ്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. 12 -ാം വചനത്തിൽ ആ മഹാദിനത്തിന്റെ അതിഭയങ്കരത ഒരു ചോദ്യരൂപത്തിൽ ഓർമ്മിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് മേൽപ്പറഞ്ഞ കാര്യങ്ങളെല്ലാം സംഭവിക്കുവാനിൽക്കുന്ന ഭിവസമാണ് സാക്ഷാൽ തീരുമാനത്തിന്റെ അവധി എന്നും, അന്ന് സത്യനിഷ്ഠിക

ശീക്ഷ വന്നിച്ചു നാശത്തിൽ ദിവസമായിരിക്കുമെന്നും തുടർന്നുള്ള മുന്നുവചന അള്ളിൽ പ്രസ്താവിക്കുന്നു. അന്നത്തെദിവസം സത്യനിഷ്ഠികളുടെ വന്നിച്ചു നാശത്തെപ്പറ്റി ഈ അഖ്യായത്തിൽ അല്ലോഹു പത്തുവട്ടം ആവർത്തിച്ചു താഴീൽ നൽകിയിരിക്കുന്നത് കാണാം.

﴿16﴾ پُرْهِىكَنْمَا رَأَى نَاسٍ
سَيِّئَاتٍ كَلَّا هُنَّ مِنَ الْأَوَّلِينَ!

﴿17﴾ پിരകെ, അവസാനമുള്ള
വരെ നാം അവരോട് തുടർത്തുന്ന
താണ്.

﴿18﴾ അപ്രകാരമത്ര, നാം കുറ
വാളികളെക്കാണ് ചെയ്യുക.

﴿19﴾ അന്നത്തെ ദിവസം (മഹാ)
നാശം, വ്യാജമാക്കുന്നവർക്കായിരി
ക്കും.

﴿20﴾ നിസ്സാരപ്പേട്ട ഒരു ജല
ത്തിൽ നിന്ന് നിങ്ങളെ നാം സ്വഷ്ടി
ചീലോ?!

﴿21﴾ എന്നിട്ട് അതിനെ ഭ്രമായ
രു താവളത്തിൽ നാം ആകാം(ബെ
ഡി);

﴿22﴾ -നിശ്ചിതമായ ഒരു (കാല)
അളവുവരെ.

﴿23﴾ അങ്ങനെ, നാം (എല്ലാം)
കണക്കാക്കി (നിർണ്ണയിച്ചു.)
അപോർ, (നാം) എത്രയോ നല്ല
കഴിവുള്ളവരതെ.

﴿24﴾ അന്നത്തെ ദിവസം (മഹാ)
നാശം, വ്യാജമാക്കുന്നവർക്കായിരി
ക്കും.

الْمَرْءُ نُهْلِكٌ أَلَّا وَلِيَنَ

ثُمَّ نُتْبِعُهُمُ الْآخِرِينَ

كَذَلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ

الْمَرْءُ نَخْلُقُكُمْ مِنْ مَاءٍ مَهِينٍ

فَجَعَلْنَاهُ فِي قَرَارٍ مَكِينٍ

إِلَى قَدَرٍ مَعْلُومٍ

فَقَدَرْنَا فَنِعْمَ الْقَنْدِرُونَ

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ

﴿16﴾ നാം നശിപ്പിച്ചിലോ അല്ലെങ്കിൽ അദ്ദേഹത്തെവരെ, പുർഹിക്കന്മാരെ
﴿17﴾ പിനെ, പിരകെ നീം നീം അവരോട് നാം തുടർത്തും, അനുഗമിപ്പിക്കും
നَفْعَلُ أَلَّا وَلِيَنَ
﴿18﴾ അപ്രകാരം കൂറവാളികളെക്കാണ്
നാം ചെയ്യും ബാധ്യതയും അല്ലെങ്കിൽ അല്ലെങ്കിൽ
﴿19﴾ (വചനം 15 പോലെ)
﴿20﴾

مَهِينٌ مَّا إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ كُمْ
مَّا أَنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝ ۲۱
فَجَعَلَنَّهُمْ أَغْنِيَّاً مِّمَّا كَانُوا
۝ ۲۲
إِنَّ قَدَرْنَا مَعْلُومٍ مَّا أَنْتُمْ
۝ ۲۳
أَنْتُمْ فَقِيرُنَا
۝ ۲۴

കേവലം അരപ്പും, ചെടിപ്പും തോനുന മുദ്രയിജലത്തിൽനിന്ന് മനുഷ്യനെ സൃഷ്ടിച്ചുണ്ടാക്കിയതും, കുറേകാലതേതാളം ആ ബീജം മാതാവിൻ്റെ ശർഭാശ യത്തിൽ ഭ്രമായി സൃഷ്ടിച്ചുവെച്ചതും, അവിടെവെച്ച് അവൻ്റെ ആകൃതിയും പ്രകൃതിയുമെല്ലാം നിർണ്ണയിച്ചു സൃഷ്ടിരൂപം പൂർത്തിയാക്കിയതും അനുസ്മർപ്പിച്ചു കൊണ്ട് അവൻ്റെ പുനർജ്ജീവിതത്തിന്റെ സാധ്യത ഓർമ്മിപ്പിക്കുകയാണ്. ഫു (കു ദ) എന്ന വാക്കിന് ‘നിർണ്ണയിച്ചു, കണക്കാക്കി’ എന്നൊക്കെ അർത്ഥമം വരുന്ന തുപ്പോലെ, ‘കഴിവുണ്ടാക്കി, സാധ്യമായി’ എന്നിങ്ങനെന്നും അർത്ഥമുണ്ട്. മനുഷ്യൻ്റെ ആകൃതിയും പ്രകൃതിയും അവന്റെ നൽകുവാൻ നമുക്ക് കഴിവുണ്ടായി എന്നും, നാം വളരെ ലല്ല കഴിവുകളുള്ളവനാണ് എന്നും താൽപര്യം.

《25》 ഭൂമിയെ നാം ഉൾക്കൊള്ളുന്നതാക്കിയില്ല,-

أَلْمَّ بِنَجْعَلِ الْأَرْضَ كِفَاتًا

**(26) ജീവനുള്ളവരെയും, മരണ
ചെടുവരെയും?!**

أَحْيَاءٌ وَمَوْتًا

(27) ഉന്നതങ്ങളായി ഉംച്ചു
 നിൽക്കുന്ന പർവ്വതങ്ങൾ നാം
 അതിൽ ഏർപ്പെട്ടുത്തുകയറ്റും
 ചെയ്തിരിക്കുന്നു. സുച്ഛമായ ജലം
 നിങ്ങൾക്ക് നാം കുടിക്കുവാൻ തരു
 കയ്യും ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

وَأَسْقِيَنَّكُم مَاءً فَرَاتًا

《28》 അന്തരീക്ഷ ദിവസം (മഹാ) നാൾ, വസാജ്ഞമാക്കുന്നവർക്കാണ്.

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ

﴿25﴾ أَلْمَرْجَعُ لِمَا أَنْهَىٰ لِلْأَرْضِ بِعْدِ مِلْيَةِ كَفَّارٍ عَلَىٰ كَوَافِرِ
الْأَرْضِ وَمَوْتَانِ أَحْيَاءٍ ﴾26﴾ مَرَّةً مَرَّةً (نَسْرَانِيَّة) وَمَرَّةً مَرَّةً (نَسْرَانِيَّة)
وَمَرَّةً مَرَّةً (نَسْرَانِيَّة) وَمَرَّةً مَرَّةً (نَسْرَانِيَّة) وَمَرَّةً مَرَّةً (نَسْرَانِيَّة)
وَمَرَّةً مَرَّةً (نَسْرَانِيَّة) وَمَرَّةً مَرَّةً (نَسْرَانِيَّة) وَمَرَّةً مَرَّةً (نَسْرَانِيَّة)

നിങ്ങൾക്ക് നാം കുടിക്കാൻ തരുകയും ചെയ്തു ഫ്രാൻസ് സച്ചമായ (ശുഖ)ജലം
(28) [15 ഏറ്റെ അർത്ഥംപോലെ]

അല്ലാഹുവിശ്വസ്തേ ചില അനുഗ്രഹങ്ങളെയും, ദുഷ്ടാന്തങ്ങളെയും എടുത്തു കാട്ടുകയാണ്. ഇത്തരം കാര്യങ്ങളെപ്പറ്റി ഉറ്റാലോചിക്കുന്നവർക്ക് അല്ലാഹുവിശ്വസ്തേ അപാരമായ കഴിവിനെക്കുറിച്ചും, മരണാനന്തര ജീവിതത്തെക്കുറിച്ചും സംശയ മുണ്ടാകുവാൻ അവകാശമുണ്ടായിരിക്കയില്ല എന്ന് താൽപര്യം. ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന നവർക്ക് ഭൂമിവൽത്ത് ജീവിക്കുവാനുള്ള സൗകര്യം ഏർപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നതു പോലെ, മരണപ്പെട്ടവരെ ഭൂമിക്കുള്ളിൽ അടക്കം ചെയ്യാനുള്ള സൗകര്യവും അല്ലാഹു ഏർപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നുവെല്ലോ. ഇതിനെപ്പറ്റിയാണ് 25 - 26 തു പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഈങ്ങനെയുള്ള ധാമാർത്ഥ്യങ്ങളെ അവഗണിച്ചു നിഷ്പയിക്കുന്ന നവരെ അഭിമുഖീകരിച്ചുകൊണ്ട് അല്ലാഹു പറയുന്നു:-

(29) '(ഹോ, വ്യാജമാക്കുന്നവരേ) آنطَلِقُوا إِلَى مَا كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ
 നിങ്ങൾ ധാതോനിനെ വ്യാജമാക്കി
 കൊണ്ടിരുന്നുവോ അതിലേക്ക്
 നിങ്ങൾ പോയിക്കൊള്ളുവിൻ!

(30) അതായത്, മുന്ന് ശാവക
 ഒള്ളതായ ഒരു (തരം) തന്മലി
 ലേക്ക് പോയിക്കൊള്ളുവിൻ!-

(31) (അത് ചുടിത്തനിന്) നിശ്ചൽ
 നൽകുന്നതല്ല; (അണി) ജ്വാലയിൽ
 നിന്ന് അത് തടുക്കുകയുമില്ല.

(32) നിശ്ചയമായും അത്,
 [നരകം] വൻകെട്ടിടം പോലെയുള്ള
 തീപ്പാരി വിശുദ്ധതാണ്.

(33) അത് [തീപ്പാരി] മന്ത്ര
 വർണ്ണമായ ഒടക്കക്കുടമന്നോന്മാ
 രിക്കും!

(34) അന്നത്തെ ദിവസം (മഹാ)
 നാശം, വ്യാജമാക്കുന്നവർക്കാണ്.

(29) കുന്തുമില്ല നിങ്ങൾ പോയിക്കൊള്ളുവിൻ എന്നതു ധാതോനിലേക്ക്
 അതിനെ നിങ്ങളായിരുന്നു വ്യാജമാക്കും **(30)** അന്തലുക്ക് നിങ്ങൾ പോയി

آنطَلِقُوا إِلَى ظِلٍّ ذِي ثَلَاثٍ شَعِيرٍ

لَا ظَلِيلٌ وَلَا يُغْنِي مِنَ الَّهِ

إِنَّهَا تَرْمِي بِشَرَرٍ كَالْقَصْرِ

كَانَهُ دُجَّالٌ صُفَرٌ

وَيَلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ

നിങ്ങൾ പരലോക ജീവിതത്തെയും നരകശിക്ഷയെയും വ്യാജമാക്കിത്തെള്ളിയിരുന്നുവല്ലോ. ആ ശിക്ഷ ഈതാ ഇപ്പോൾ ധമാർത്ഥമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. അതാ, ആ മുന്ന് ശാഖകളായി പിരിഞ്ഞെയരുന്ന വന്നിച്ചു കരിബ്യുകയുടെ തന്ന ലാംഗ് നിങ്ങൾക്ക് ഇനി ആധാരം. അതിലേക്ക് പോയിക്കൊള്ളുക. പക്ഷേ അത് സാധാരണ തന്നെല്ലപ്പോലെ, ചുടിൽ നിന്ന് തന്നുപ്പ് നൽകുന്നതോ, നരകാശിയിൽനിന്നുയരുന്ന തീപ്പൊരികൾക്ക് തടവായിരിക്കുന്നതോ അല്ല. നരകമാകട്ടെ, വൻകെട്ടിങ്ങൾപോലെയുള്ള വന്നിച്ചു തീപ്പൊരികൾ പറപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയും ചെയ്യും. അവയുടെ ആധിക്യവും, വലുപ്പവും വർണ്ണവും നോക്കുമ്പോൾ മണ്ണ വർണ്ണത്തിലുള്ള ഒടക്കക്കൂടങ്ങൾ ചിന്നിച്ചിതറുകയാണെന്ന് തോന്നും. അതെയും വൻതോതിലായിരിക്കും ആ തീപ്പൊരികൾ എന്ന് സാരം. ഈ കരിബ്യുകയെപ്പറ്റി തന്നൽ (ല്ല) എന്ന് പറഞ്ഞത് കേവലം പരിഹാസ രൂപത്തിലാണെന്ന് വ്യക്തമാണ്. സു: വാക്കിങ്ങ: 43 - 44 ലും, അൽക്കഹർപ്പ് 29 ലും വായിച്ചത് ഓർക്കുക.

(35) അവർ മിണ്ടാത്തതായ ദിവസമന്ത്ര ഇൽ.

هَذَا يَوْمٌ لَا يَنطِقُونَ

『36』 (எசிக்டிவ் பரியுவாஸ்)
அவர்கள் அனுவாத நகைப்படிகு தழுவில், ஏனாலவர்கள் எசிக்டிவ் பரியாமாயிருந்து.

وَلَا يُؤْذِنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُونَ

《37》 അന്നത്തെ ദിവസം (മഹാ) നാഗം, വ്യാജമാക്കുന്നവർക്കാകും,

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ

സ്ഥിതിഗതികളുടെ ഗുരവം നിമിത്തം അന്ന് അവർക്ക് സംസാരിക്കുവാൻപോലും കഴിയുന്നതല്ല. വല്ല ഒരു കഴിവുകളും പറഞ്ഞുനോക്കുവാനാണെങ്കിൽ, അതിന് അനുവദവും ലഭിക്കുകയില്ല.

﴿38﴾ ‘(ഹോ, വ്യാജമാക്കുന്നവരേ) **هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ جَمِيعَكُمْ** **وَالْأَوَّلِينَ**

തീരുമാനത്തിന്റെ ദിവസമാണിൽ.
നിങ്ങളെല്ലയും പുർവ്വികൾമാരെയും
നാം (ഇവിടെ) ഒരുമിച്ചു കൂടിയിരിക്കുന്നു.’

﴿39﴾ എനി, വല്ല ഉപായത്രൈവും
നിങ്ങൾക്ക് ഉണ്ടെങ്കിൽ എന്നോട്
നിങ്ങൾ (അത്) പ്രയോഗിച്ചുകൊ
ള്ളുവിൻ! [എന്നാലതൊന്ന് കാണാ
മല്ലോ!]

﴿40﴾ അന്നത്തെ ദിവസം (മഹാ)
നാശം, വ്യാജമാക്കുന്നവർക്കാകു
ന്നു.

﴿38﴾ ഈത്, ഇത്തരതെ തീരുമാനത്തിന്റെ ദിവസം നാം
നിങ്ങളെ ഒരുമിച്ചു കൂടിയിരിക്കുന്ന ഓഅലീൻ ആദ്യത്തെതവരെയും, പുർവ്വികൾമാ
രെയും **﴿39﴾** എനി ഉണ്ടെങ്കിൽ, എന്നാൽ ഉണ്ടായിരുന്നാൽ നിങ്ങൾക്ക്
ഒരു കൂട്ട് വല്ല ഉപായവും, തന്റവും **﴿40﴾** എന്നാൽ നിങ്ങൾ എന്നോട് തന്റെ പ്രയോ
ഗിച്ചുകൊള്ളുവിൻ **﴿40﴾** [15 പോലെ]

വിഭാഗം- 2

അവിശാസികളെയും, അവരുടെ ഭാവിയെയും കുറിച്ച് പലതും പ്രസ്താവിച്ചേണ്ടി- കുർഖരും പതിവനുസരിച്ച്- സത്യവിശാസികളെയും, അവരുടെ ഭാവിയെയും കുറിച്ച് പറയുന്നു:-

﴿41﴾ നിശ്ചയമായും, സുക്ഷ്മത
യുള്ളവർ ചില (മഹത്തായ) തന്ന
ലുകളിലും, ഉറവുജലങ്ങളിലുമായി
രിക്കും;

﴿42﴾ അവർ ഇച്ചിക്കുന്ന തരത്തി
ലുള്ള പശ്വർഗങ്ങളിലുമായിരിക്കും
(കഴിയ്ക്കുടുക)

﴿43﴾ നിങ്ങൾ പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നത് നിമിത്തം, നിങ്ങൾ മംഗളമായി തിനുകയും കുടിക്കുകയും ചെയ്തുകൊള്ളുവിൻ! (എന്ന പറയപ്പെട്ടും)

كُلُّوْ وَأَشْرِيُواْ هَنِيئًا بِمَا كُنْتُمْ

تَعْمَلُونَ

﴿44﴾ നിശ്വയമായും, അപ്രകാരമാതെ നാം സുക്ഷ്മവാൺമാർക്ക് പ്രതിഫലം കൊടുക്കുന്നത്.

إِنَّا كَذَالِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ

﴿45﴾ അന്നത്തെ ദിവസം (മഹാ) നാശം, വ്യാജമാക്കുന്നവർക്കായിരിക്കും.

وَيْلٌ يَوْمٌ مِّنْ لِلْمُكَذِّبِينَ

അവിശ്വാസികളെ അല്ലാഹു താക്കിരുചെയ്യുന്നു:-

﴿46﴾ നിങ്ങൾ അൽപം (കാലം) തിനുകയും സുവമനും വിക്കുകയും ചെയ്തുകൊള്ളുക;- നിശ്വയമായും, നിങ്ങൾ കുറവാളികളാകുന്നു!

كُلُّوْ وَتَمَتَّعُواْ قَلِيلًا إِنْكُمْ مُّجْرِمُونَ

﴿47﴾ അന്നത്തെ ദിവസം (മഹാ) നാശം, വ്യാജമാക്കുന്നവർക്കാകും.

وَيْلٌ يَوْمٌ مِّنْ لِلْمُكَذِّبِينَ

﴿41﴾ (41) നിശ്വയമായും സുക്ഷ്മതയുള്ളവർ, ഭയഭക്തൻമാർപ്പിലും നിശ്വയും (തണ്ണലു)കളിലായിരിക്കും **وعُيُونٌ** ഉറവുജലങ്ങ് (അരുവിക)ളിലും

﴿42﴾ **مَكَارٌ** പഴവർഗങ്ങളിലും **مِمَّا يَأْتِ** യാതൊരു തരത്തിലുള്ള അവർ ഇപ്പോൾ കുന്നു, ആശിക്കുന്നു (43) **كُلُّوْ** നിങ്ങൾ തിനുകവിൻ **كُلُّوْ وَأَشْرِيُواْ** കുടിക്കുകയും ചെയ്യുവിൻ! മംഗളമായിട്ട് (ആനന്ദത്തോടെ) നിങ്ങളായിരുന്നതു നിമിത്തം

﴿44﴾ (44) നിശ്വയമായും നാം അപ്രകാരം പ്രതിഫലം നൽകുന്നു **إِنَّا كَذَالِكَ** നിശ്വയമായും നാം അപ്രകാരം പ്രതിഫലം നൽകുന്നുവാൻമാർക്ക് (45)

[15 നോക്കുക] **46** ﴿46﴾ തിനുകൊള്ളുവിൻ **كُلُّوْ وَتَمَتَّعُواْ** സുവം (അനുഭവം) എടുക്കുകയും ചെയ്യുവിൻ അൽപം കുറച്ച് **إِنْكُمْ** നിശ്വയമായും നിങ്ങൾ **مُجْرِمُونَ** കുറവാളികളാകുന്നു **47** [15 പോലെ]

ഓരോരുത്തനും നിശയിക്കപ്പെട്ട തുച്ഛമായ ആയുഷ്കാലം തീരുന്നതുവരെ നിങ്ങൾക്കിവിടെ യമേഷ്ഠം വിഹരിക്കാം. പകേഷ്, നിങ്ങളുടെ ഭാവി ഭ്യാനകമാ സൗന്ദര്യം ഓർത്തുക്കാളളുക എന്ന് സാരം. ഇവർ ഇതെല്ലാം കടുത്ത പാപികളായി തീരുവാൻ കാരണം അല്ലാഹുവിനെ അനുസരിച്ചുകൊണ്ട് അവൻ താഴ്മകാ സ്ഥിരവാനും, അവൻറെ മുമ്പിൽ കുന്നിട്ട് നമസ്കാരം ചെയ്യാനും അവർ വിസമ തിച്ചതാണെന്ന് അല്ലാഹു ചുണ്ണിക്കാടുന്നു:-

(48) 'നിങ്ങൾ കുമിടുവിൻ' എന്ന് അവരോട് പറയപ്പെട്ടാൽ
അവർ കുമിടുന്നതല്ല.

يَرَكُونَ

(49) അന്നത്തെ ദിവസം (മഹാ)
നാശം വ്യാജമാക്കുന്നവർക്കാകുന്നു.

وَلِلْ يَوْمِ إِذٍ لِّلْمُكْدِنِينَ

(50) എനി, ഇതിന് [കൃമഞ്ഞന്]
ശ്രേഷ്ഠം ഏതൊരു വർത്തമാനത്തി
ലാണ് അവർ വിശ്വസിച്ചുകൂന്നത്?!

فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ

(48) 48 എന്ന നിങ്ങൾ അവരോട് പറയപ്പെട്ടുനോൾ അവരോട് പറയപ്പെട്ടുനോൾ അവർ കുമിടുവിൻ, റൂക്കുള്ള ചെയ്യുവിൻ (നമസ്കരിക്കുവിൻ) **يَرَكُونَ** അവർ കുമിടുകയില്ല **(49)** [15 പോലെ] **(50)** 50 എനി ഏത് വർത്തമാനത്തിലാണ്, വിഷയം കൊണ്ടാണ് ബേദു ഇതിനുശ്രേഷ്ഠം, ഇതിന് പുറമെ അവർ വിശ്വസിക്കുക

രകു (റൂക്കുള്ള) എന്ന വാക്കിന് ‘കുമിടുക, തലകുനിക്കുക, താഴ്മ കാണിക്കുക, ഭക്തി ചെയ്യുക, നമസ്കരിക്കുക’ എന്നാക്കെ അർത്ഥം വരാം. നമസ്കാരകർമത്തിൽ കുമിട്ട് ചെയ്യുന്ന ഭാഗത്തിന് സാധാരണയായി ‘റൂക്കുള്ള’ എന്ന് പറഞ്ഞുവരുന്നു. നമസ്കാരകർമത്തെ ഉദ്ദേശിച്ചു ‘സുജുദ്’ എന്ന പറയാറുള്ളതു പോലെ റൂക്കുള്ള എന്നും പറയാറുണ്ട്. ചുരുക്കത്തിൽ, അല്ലാഹുവിൻ്റെ മുമ്പിൽ തല കുനിക്കുവാനും അവനെ ആരാധിച്ചു കീഴ്പെടുവാനും അവർ തയ്യാറില്ല. ഗർഭം അഹാഭാവവുമായി കഴിയുകയാണ്. ഇതെല്ലാം വ്യക്തവും യുക്തവുമായ ഉപദേശങ്ങളും താക്കൈതുകളും ലഭിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നിട്ടും ഈ കൃമഞ്ഞനിൽ വിശ്വസിക്കുവാൻ അവർ കുട്ടാക്കുന്നില്ല. എന്നിരിക്കേ എനി ഏതൊന്നിലാണ് അവർ വിശ്വസിക്കുവാൻ പോകുന്നത്?!

ഈമാം അഹർമദ്, അബുബാബുദ്, ഹാക്കി (g) മുതലായ മഹാസ്ഥാർ അബു ഹുറിയ്ദ (r)യിൽ നിന്ന് നിവേദനം ചെയ്ത ഒരു നമ്പിവചനത്തിന്റെ ചുരുക്കം

ഇപ്രകാരമാകുന്നു: ‘സുറി: ‘വത്തീനി’ ഓതി അവസാനിക്കുന്നോൾ, ഓതുനവർ ഇല്ലാതെ! തൊന്തും അതിന് സാക്ഷിയാണ്.) എന്ന് പറയണം. സുഃ കിയാമതൽ അവസാനിക്കുന്നോൾ അവൻ പി (അല്ലാതെ!) എന്നും പറയണം. സുഃ വർഷമുർസലാത്തി ഓതി അവസാനിക്കുന്നോൾ അബ്ദി ലൈ (അല്ലാഹുവിൽ വിശ്വസിച്ചിരിക്കുന്നു.)’ എന്നും പറയണം.

ഈ സുറിത്തുകളുടെ അവസാനത്തെ വചനങ്ങളിൽ അടങ്കിയ ചോദ്യങ്ങൾക്ക് മറുപടിയെന്നാണമത്ര ആ വാക്കുകൾ പറയുവാൻ നബി ﷺ കൽപ്പിക്കുന്നത്. ഓരോ വചനത്തിന്റെ ഉള്ളടക്കവും, മറുപടിയുടെ സാരവും നോക്കുന്നോൾ അത് വ്യക്തമാകുന്നതാണ്. മാത്രമല്ല, കുർആൻ പാരായണവേളയിൽ, സന്തോഷവാർത്തകൾ കാണുന്നിടത്ത് അല്ലാഹുവിനോട് അതിനുവേണ്ടി പ്രാർത്ഥിക്കലും, ഭയവാർത്തകൾ കാണുന്നിടത്ത് അല്ലാഹുവിനോട് അതിൽനിന്ന് രക്ഷതേടലും ആവശ്യമാകുന്നു. ഈ ഒടുവിലത്തെ വചനത്തിൽ കാണുന്നതു പോലെ ചോദ്യരൂപത്തിലുള്ള വചനങ്ങൾ പാരായണം ചെയ്യുന്നോൾ വിനയപൂർവം അത്തിന് ഫോജിച്ച മറുപടി വാക്യങ്ങൾ പറയുന്നതും നന്നായിരിക്കും. നബി ﷺ യുടെ ചര്യകൾ പരിശോധിക്കുന്നോൾ കാണാവുന്ന മര്യാദകളാണ് ഈ യെല്ലാം. **والله الموفق**.

آمنا بالله و بما أنزل وصدق الله وبلغ رسوله ونحن على ذلك من الشاهدين والله الحمد واللهم